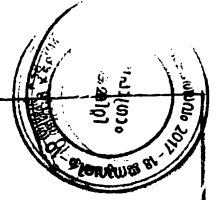

HSS कथाश्चना. (संस्कृतम्)

विषयः - विश्वासः ।

प्रतीक्षा

"भवता आहूयमाना संख्या परिधौ नास्ति" -
 दूश्वाण्यां एवमेव वारं वारं श्रुत्वा माधवः
 किञ्चिन्न अपि तु बहुधा चिन्ताक्रान्तः जातः।
 सः अम्बिकां विलोक्य इतोप्यधिकमस्वस्थः
 अभवत् । "रुद्रः क्व गतवान् स्यात्" इति
 चिन्ता प्रश्नः तं अत्यन्तं पीडितः। अम्बिका
 स्वभाषायाः पार्वत्याः स्कन्धे कताम्यकुसुम-
 मिव स्ववदुनं स्थापयित्वा रुदति इति विज्ञाय
 सः सोदुर्याः समीपं गतवान् । तां समाश्वसितुं
 वाणी अपि नास्ति इति सः जानाति।
 पशन्तु कुतश्चिदुद्भूतं धैर्यं संभूय सः
 उक्तवान् - "किम् सः शिशुः ? स्वपुत्रः
 षोडशवर्षीयः खलु । स्वमातरमपि पालयितुं
 सः समर्थः । आतः त्वं परिभ्रान्ता मा भवतु।
 सः शीघ्रादिशीघ्रमेव प्रतिम प्रत्यागमिष्यति।"

किन्तु ज्येष्ठस्य वचनमपि तं
 मातृहृदयस्य दुःखनीयमाक्रोशं
 शमयितुं पर्याप्तः न जातम् । रुद्रः तस्याः

एकमात्रपुत्रः। अर्तुः अकालविद्योगेन अतिखिन्ना
 अस्मि सा पुत्रस्य विषये कापि न्यूनता न
 अवेद्युः इति चिन्तया बहुकष्टानि स्वयं
 सहञ्जपि तस्य मनोरथान्. सर्वान्
 पूरयितुमतीव यत्नं कृतवती। अश्वत्था
 तस्याः पतिः दिवाकरः पञ्चत्वं प्राप्तवान्
 तदा रुद्रः शिशुः आसीत्। ज्येष्ठाः सर्वे
 तस्य द्वितीयः विवाहः कारयितुं महता यत्न
 कृतवन्तः। किन्तु कमपि
 प्रयोजनं नाभवत्। सा पुत्रस्य अविषयस्य
 सः दृढनिश्चयः कृतवती यत् सा पुनर्विदुः
 नैव कश्चिद्यति इति। रुद्रस्य मत्त सा
 रुद्रस्य न केवलं माता अपि तु तातः
 अपि भूत्वा एवं सुतं पोषितवती। आसीत्
 पितृविहीनः इति कारणेन तं प्रति मातुः
 महती प्रीतिः। अत एव तस्य सर्वेऽपि
 सर्वेऽपि अभिलाषाणां पूरणं तथा
 कृतम्।

सा कलालये अध्यापिका। रुद्रः
 अस्मिन् आविनि काले ज्येष्ठः निपुणस्य
 वैद्यः भवतु इति तस्याः इच्छा। न केवलं
 तस्याः अपि तु दिवाकरः अपि स्वपुत्रः
 वैद्यः भवतु इति स्वप्नेन आन्दोलितः।

आसीत् । पुत्रं पाठयितुं तस्याः

समयः नासीदित्यतः अद्वयपित्रः-

मेकाम् तद् कार्यार्थं नियोजितवती ।

पुत्रं पाठयितुं तस्य इच्छानां पूर्तीकरणं

कारुण्ये धनसम्पादनमावश्यकं ननु ।

अतः धनार्जनार्थं कर्म सदा निरता जाता ।

रुद्रस्तु मातरं 'अम्ब, अम्ब' इति आहूय

मह्यं तद् दास्यतु, मह्यं तद् आवश्यकम्

एवमेवं अनुदिनं वदति स्म । एवं यदा सः

पञ्च पञ्चदशवर्षीयः अभवत् तदा तस्य

हस्तं सकाशे द्विवक्रिका, जङ्गमदुश्वाणी,

सङ्गणकम्, एवमादयः बहूनि वस्तूनि

आसन् ।

यदा यदा अम्बिका तां पश्यति

तदा तदा सः सङ्गणकस्य पुरतः एव ।

औपचारिकता इव मन्दुहासं कृत्वा सः

वदति - "अम्ब, अद्य संगोष्ठीः निमित्तं

लेखनं अंतर्जालद्वारा लेखनानां

अन्वेषणं कथं "वैकरीयम्" अन्यथा

"अंतर्जालद्वारा किमपि पठामि" । सः क्तु

ससन्नेषं तदा अम्बिकायाः नेत्रे तुष्ट्या

अश्रुपूर्णे आश्रुप भवतः स्म । किन्तु

सा तुष्टिः अल्पकालाय एव जाता।

कदाचित् रुद्रस्य विद्यालयतः प्राचार्यः
अम्बिकां आहूतवती। "शीघ्रमेव अपाच्छतु"
इति यदा सः कथितवान् तदा एव अम्बिका
अम्बिकायाः मनसि विद्युत्तरंगाः
सञ्जाताः इव भाति। तथापि सा सद्य एव
विद्यालयं प्राप्तवती। प्राचार्यः किञ्चित् सक्रोधं
लिखित्वा तस्य समर्पितवान्। प्राचार्यः
रुद्रं विद्यालयतः बहिष्कृतः इति विज्ञाय
अम्बिकायाः शरीरं कम्पमानं जातम्।
तस्याः प्रश्नस्य पूर्वमेव सक्रोधं
प्राचार्यः उक्तवान् - "पश्यतु भवती,
भवत्याः पुत्रस्य पठनवस्तूनि..."

~~काचनिमित्तमधुभाजनेषु~~

प्राचार्यस्य पुत्रः स्थितायाः
अम्बिकायाः हृदयैः च दूरिकया
कर्तवित्वा विभजितः इव भाति। सा पुत्रं
सम्यक् अवलोकितवती। सः अर्धनिद्रायां
स्थितः इव दृश्यते। सः लहरिवस्तूनां
उपयोगेन अधः पतितवान् पर्वतः इव
भाति। तस्य धूमपानं, सुरापानं च
निशम्य सा बोधश्रिता अभवत्।

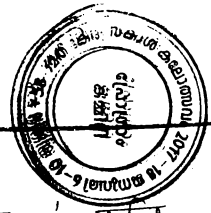
प्राचार्यः ताम् तस्याः भ्रातृभ्रातृपु
 तेन सहि समं रुद्रं अम्बिकां
 च गृहं प्रेषितवान् । गृहमागत्य
 सा अम्बा पुत्रस्य सङ्गणकम्,
 जङ्गमदुरवाणी च श्वीकृत्य यदा
 परिशीलितवती तदा तस्याः रुद्रिं
 सर्वं नष्टं जातम् । सः अधमः जातः
 इति विश्वसितुमपि सा असमर्था जाता
 इव । चिन्तस्य अंतर्भगतः कश्चन
 आक्रोशः बहिर्गतः । अम्बिका स्वविधिं
 मनसा उच्यैः च शायवचनैः अभर्त्सयति
 पुत्रं चपेटिकांमेकां दन्तवन्ती च ।

तदानीमेव माधवः उक्तवान् -
 "किम् एवं ताडनेन ? तस्य
 इच्छानुसारं त्वमेव व्यवहृतवती । अतः
 एव सः एवं अधः पतितः " इति ।
 किन्तु वचनान्तरमेव माधवः एकवारं
 पुनः चिन्तितवान् । भगिन्याः मानृद्दयः
 निर्मलः । अत एव सा एवं पुत्रं पालितवती ।
 किन्तु यः विश्वासः सा रुद्रं कृता सः
 विश्वासः रुद्रः अद्य बभूव । अम्बिका
 स्वदोषम् अङ्गीकृत्य क्रान्दितवती । सोदुरी

समाश्वसितुं सः नोद्युक्तः । मनसि
कश्चन भारः आदाय सः स्वगृहं
प्रस्थितः । अम्बिका रुद्रः च तद्दिने
किमपि न परस्परमुक्तवन्तौ ।

रुद्रं अन्येषुः सा पुत्रस्य प्रकोष्ठं प्रति
गत्वा च सम्यक् शीत्या समाधातुं तथा
तस्य अवबोधः कारयितुं च निश्चित्य
सा तस्य प्रकोष्ठं गतवती । परन्तु तत्र
सः तथा न दृष्टः । सा परिभ्रान्ता
भूत्वा सर्वत्र च सम्यक् अटितवती ।
न कोऽपि उपयोगः । अन्ते सा आतरं
आहूय वृत्तान्तं न्यवेदयत् । सः अपि
रुद्रस्य अन्वेषणे मग्नः जातः ।

"अवता आहूयमाना संख्या परिधौ
नास्ति" इति पुनरपि निशम्य माधवस्य
आकुलता पुनरपि अवर्धत । तदानीमेव
तेषां आरक्षकपुरुषस्य स्थानीय नेता
तत्र प्रवेशितः । सः कश्चि सदुःखं
कथितवान् यत् ईलयानस्य प्रहारेण
कश्चन बालः अर्धरात्रौ मृतः । सः
प्रायः रुद्रः भवेति । माधवस्य तत्र
स्थितानां सर्वेषां विशेषतः अम्बिकायाः

मनः निर्जीविः जातः । सः

अम्बिका 'तद् न मम पुत्रः' इति
विलापनी उच्चैः क्रन्दितुमारब्धवती ।
गृहस्थ विलापयुक्तां वातावरणं नष्टः
जातः, इदानीं तद् हृदयभेदकम् अभवत् ।

मृतशरीरं द्रष्टुं ते अन्वेषणवीथ्यां
आतुरालयस्य शवप्रकोष्ठं
गतवन्तः । तत्र चेतनारहितगात्रेण यः
शयति सः तेषां रुद्रः इति सर्वे
ज्ञातवन्तः । किन्तु तदानीमपि अम्बिका

- "सः मम रुद्रः नास्ति । मम विश्वासः
अस्ति । सः मां अत्र उपेक्ष्य न कदापि
गच्छेत् । सः मम गन्तुं शक्तः । सः पुत्रः

प्रत्यागमिष्यति, मम विश्वासः अस्ति ।
मम पुत्रः एकदा महान् वैद्यः भवेत्,

मम विश्वासः अस्ति । सः मम सर्वेऽपि
अभिलाषानां पूरणं नूनं करिष्यति,

मम विश्वासः अस्ति । सः मम
प्रियपुत्रः अस्ति । सः मम प्रत्यागमिष्यति

नूनं प्रत्यागमिष्यति, मम विश्वासः
अस्ति " इत्युक्त्वा सा बोधरहिता

जाता । तदापि सा अर्धनिद्रायां प्राप्ता

इव "मम पुत्रः नूनं प्रत्यागमिष्यति।
मम विश्वासः अस्ति . . . . ."